

Aan de gemeenteraad

Datum : 13 oktober 2020
Zaaknummer : 511672
Contactpersoon : Gemmy Hermesen
Telefoonnummer : 026 3774307

Onderwerp: Ondersteuning aan gedupeerde Arnhemse ouders toeslagenaffaire

Geachte voorzitter en leden,

Met deze brief informeren wij u over de huidige stand van zaken rond "de toeslagenaffaire". De afgelopen maanden is duidelijk geworden dat bij de uitvoering van de kinderopvangtoeslageregeling door de Belastingdienst veel fout is gegaan. Landelijk zijn duizenden ouders hierdoor heel hard getroffen. De Belastingdienst is bezig met een compensatieregeling. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Dit kwam ook naar voren in de pilot die de gemeenten Amsterdam, Rotterdam en Tilburg met de Belastingdienst in maart 2020 hebben uitgevoerd. De Belastingdienst wil daarom samenwerken met gemeenten omdat zij de hulp kunnen bieden voor die problemen.

De gemeente Arnhem is er voor haar inwoners. Wij willen hen alle hulp bieden die zij nodig hebben en een poging doen om het vertrouwen, dat door de Belastingdienst is geschonden, te herstellen. We lopen er daarbij wel tegenaan dat wij niet weten wie het zijn omdat de Belastingdienst de gegevens niet met ons mag delen.

In deze raadsbrief informeren wij u over de stand van zaken van deze kwestie die landelijk én dus ook in Arnhem speelt en over hoe wij uitvoering geven aan motie 20M151 "Een plek voor ondersteuning voor gedupeerde Arnhemse ouders toeslagenaffaire". Met deze raadsbrief beschouwen we deze motie als afgedaan.

Om wie gaat het in Arnhem?

De Belastingdienst geeft aan dat zij naar schatting voor Arnhem 282 personen in beeld heeft vanwege "de toeslagenaffaire". Daarnaast geeft de Belastingdienst aan dat inmiddels 66 personen bij hen in beeld zijn waarvan vastgesteld is dat zij ten onrechte zijn behandeld als fraudeur (zogenaamde CAF11 zaken).

Wat hebben wij gedaan?

1. Pogingen om een beeld te krijgen van de groep gedupeerden

Natuurlijk hebben we ook in Arnhem geprobeerd om toch een beeld te krijgen van de groep gedupeerden, zodat we met hen in contact kunnen treden. We komen met de gegevens uit onze eigen systemen niet ver. Andere gemeenten (zoals Amsterdam en Rotterdam) hebben ook deze ervaring. Naar aanleiding van een QuickScan bij de uitvoerder van schulddienstverlening, PLANgroep, hebben we een aantal aannames gedaan. Belangrijkste aanname is dat in de afgelopen jaren mensen een aanvraag voor schulddienstverlening hebben ingediend, maar vanwege hun label als fraudeur bij de Belastingdienst bleek het niet mogelijk om hun schulden te regelen. We schatten nu heel voorzichtig in dat het in 2018 hierbij ging om 6 personen en in 2019 om 4 personen. Navraag bij de Sociale Wijkteams en bij W&I heeft geen bruikbare informatie opgeleverd. Onze aanname hierbij is dat sommigen wellicht eerst de afhandeling bij de Belastingdienst willen afwachten voordat ze hulp zoeken, of dat het vertrouwen zodanig geschonden is dat men geen baat verwacht bij hulp. Vanuit de gemeente Arnhem blijven we onverminderd inzetten op het opsporen van gedupeerden. Hierbij zetten we extra communicatiemiddelen in, roepen we alle ketenpartners op alert te zijn op signalen, dit bespreekbaar te maken en warm door te verwijzen, en richten we een meldpunt in via ikwilhulp@rijnstad.nl. Dit meldpunt is vanaf 20 oktober ook telefonisch bereikbaar via 026-3127890.

2. Arnhems plan van aanpak voor gedupeerde ouders

Vanzelfsprekend gaan we met de ouders die zichzelf bij ons melden direct in gesprek en kijken we hoe we hulp kunnen bieden. De Belastingdienst gaat de komende maanden gedupeerden benaderen over de compensatieregeling. In die gesprekken wordt gewezen op mogelijke hulp van de gemeente en indien de gedupeerde hiervoor open staat, wordt direct doorverbonden naar een contactpersoon binnen de gemeente. De gemeente biedt de inwoner ondersteuning op de leefgebieden financiën, gezondheid, werk/dagbesteding, gezinssituatie en wonen. Deze dienstverlening bieden we al onze inwoners. Omdat de gedupeerden een kwetsbare groep vormt die door de Toeslagenaffaire weinig of geen vertrouwen in de overheid meer heeft, zorgen we voor korte lijnen en een persoonlijke aanpak. We hebben daarvoor een plan van aanpak opgesteld. De kern van dat plan is:

- We maken afspraken over wanneer de Belastingdienst belt met onze inwoners zodat (vaste) medewerkers van Eropaf klaar zitten om hen telefonisch te woord te staan en direct een gesprek te plannen.
- Er is een team van vaste aanspreekpunten binnen Erop af, de Sociale Wijkteams en PLANgroep dat deze ouders én hun kinderen integraal hulp biedt op alle leefgebieden; financiën, gezondheid, werk/dagbesteding, gezinssituatie en wonen.
- De wijkcoach neemt hierbij op casusniveau de rol van vast contactpersoon en regisseur naar de inwoner toe, en verzorgt ook tijdelijk de contacten met de Belastingdienst indien de inwoner hiertoe niet in staat is.
- Op ambtelijk niveau is er een contactpersoon die signalen vanuit het team bespreekt met de

Datum : 13 oktober 2020
Zaaknummer : 511672
Pagina : 3

Belastingdienst en indien nodig opschaalt. Het college wordt regelmatig geïnformeerd over de stand van zaken.

3. Afspraken tussen de VNG en Belastingdienst

De gemeente Arnhem heeft vanaf het moment dat zij benaderd is door de Belastingdienst over deze problematiek actief deelgenomen aan gesprekken tussen gemeenten en de Staatssecretaris/Belastingdienst. Er waren meerdere (stevige) gesprekken nodig om met de Belastingdienst tot goede afspraken te komen. We hebben een aantal gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld en afspraken gemaakt. De uitgangspunten zijn:

- De Belastingdienst/Toeslagen neemt onverkort de volledige verantwoordelijkheid voor de als gevolg van fouten en onrechtmatigheden bij Toeslagen ontstane problemen van gedupeerden. Daarbij hoort dat de Belastingdienst/Toeslagen zaken die onder de directe verantwoordelijkheid van de gehele dienst (zowel blauw als rood) vallen, bijvoorbeeld compensatie, herstel of (waar van toepassing) kwijtschelding, met grote voortvarendheid oppakt.
- Gedupeerden die ondersteuning nodig hebben op de vijf leefgebieden ontvangen dit van hun gemeente waarbij de Belastingdienst/Toeslagen zorgt voor een warme overdracht/samenwerking.
- Gemeenten worden zonder voorbehoud volledig gecompenseerd voor de daarbij te maken (additionele) kosten voor hulp aan gedupeerden, waarbij vertrouwd wordt op het deskundige oordeelsvermogen van gemeentelijke professionals om te bepalen of het hier toewijsbaar is aan de toeslagen problematiek.
- VNG organiseert een steunpunt voor de ondersteuning aan gemeenten. Het Ministerie van Financiën faciliteert dit inhoudelijk en financieel.
- De Belastingdienst gaat nu uit van een schatting van 22.000 gedupeerden. Alle gedupeerden, die een gemeentelijk traject willen volgen, en waar de problematiek toegewezen kan worden aan de toeslagenproblematiek, zullen op deze wijze geholpen worden.

De uitgangspunten en gemaakte afspraken zijn te vinden op de volgende site:

<https://vng.nl/sites/default/files/2020-09/samenwerkingsafspraken-vng-gemeenten-en-belastingdienst-ondersteuning-gedupeerden-kinderopvangtoeslag.pdf>

De afspraken worden vertaald in een gezamenlijk plan van aanpak. Voor ons en de VNG blijven belangrijke aandachtspunten; de snelheid in compensatie aan gedupeerde ouders, en afwikkeling van hun andere belastingvorderingen; en het werken aan een structurele oplossing voor de gegevensuitwisseling. De effectiviteit van onze gemeentelijke ondersteuning is afhankelijk van het tempo waarin de Belastingdienst voor deze groep inwoners zaken regelt.

Datum : 13 oktober 2020
Zaaknummer : 511672
Pagina : 4

Communicatie

Rondom de communicatie onderscheiden we 2 sporen. Samen met de Belastingdienst en VNG wordt een communicatieplan uitgewerkt om inwoners en professionals te informeren. Daarnaast willen we ook in Arnhem zelf aandacht besteden aan communicatie. We vragen ketenpartners om alert te zijn en dit thema bespreekbaar te maken als er signalen zijn. Daarbij verstrekken we ook informatie over warme overdracht naar de juiste hulp en richten we een meldpunt in via ikwilhulp@rijnstad.nl en vanaf 20 oktober daarnaast ook via het telefoonnummer 026-3127890.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage

- Motie 20M151 'Een plek voor ondersteuning voor gedupeerde Arnhemse ouders toeslagenaffaire'